

УДК 658.4.658.007.371.1

DOI 10.32755/sjeducation.2024.02.082

**ТЕХНІЧНА КУЛЬТУРА МЕНЕДЖЕРІВ
СТРАТЕГІЧНОГО ПЛАНУВАННЯ Й РОЗВИТКУ
В ОРГАНІЗАЦІЯХ:
ТЕОРЕТИЧНІ ТА МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ**

Діденко Олександр Васильович, доктор педагогічних наук,
професор, заступник начальника науково-організаційного відділу,
*Національна академія Державної прикордонної служби України
імені Богдана Хмельницького*

(29007, Україна, м. Хмельницький, вул. Шевченка, 46,
e-mail: didenko.alexandr69@gmail.com)

ORCID: 0000-0002-7900-6047

ResearcherID: S-1668-2018

Scopus-Author: ID58210044400;

Желавський Олег Борисович, кандидат педагогічних наук,
доцент, ректор університету,

Університет економіки і підприємництва

(29013, Україна, м. Хмельницький, вул. Героїв Майдану, 13,
e-mail: o.zhelavskij@gmail.com)

ORCID: 0009-0004-5050-3981;

Сніца Тетяна Євгеніївна, кандидат педагогічних наук,
доцент, доцент кафедри іноземних мов,
*Національна академія Державної прикордонної служби України
імені Богдана Хмельницького*

(29007, Україна, м. Хмельницький, вул. Шевченка, 46,
e-mail: taniushasnitsa@ukr.net)

ORCID: 0000-0002-0403-5070

ResearcherID: АЕК-3720-2022;

Андрощук Олена Юріївна, кандидат психологічних наук,
старший науковий співробітник, старший науковий співробітник
науково-організаційного відділу,

*Національна академія Державної прикордонної служби України
імені Богдана Хмельницького*

(29007, Україна, м. Хмельницький, вул. Шевченка, 46,
e-mail: anlana_km@ukr.net)

ORCID: 0000-0001-7258-7689

ResearcherID: АBB-6668-2021

Стратегічне планування передбачає визначення довгострокових цілей організації та шляхів їх досягнення за допомогою розробки і впровадження стратегій. У військовій сфері менеджери стратегічного планування виконують ключову роль у забезпеченні ефективного використання військових ресурсів, досягненні національних оборонних цілей і реагуванні на можливі загрози.

У статті з'ясовано, що технічна культура – це сукупність знань, навичок, цінностей та практик, які стосуються ефективного використання технологій, технічних засобів і методів у професійній діяльності. Вона стосується не лише знання технічних аспектів, а й уміння раціонально їх застосовувати, удосконалювати та інтегрувати в робочі процеси. Технічна культура відображає рівень технічної обізнаності, інноваційності і здатності до адаптації до нових технологічних викликів. Технічна культура менеджерів стратегічного планування охоплює сукупність знань, навичок і цінностей, які дозволяють ефективно використовувати сучасні технології та інструменти для прийняття обґрунтованих рішень у стратегічному управлінні. Серед її складових – здатність аналізувати дані, упроваджувати інновації та координувати ресурси для досягнення цілей організації.

Мета статті – розкрити теоретичні та методичні аспекти формування й розвитку технічної культури менеджерів стратегічного планування, її сутність і зміст.

Методологія дослідження базується на комплексному підході, який поєднує кілька дослідницьких методів для всебічного аналізу. Основні складові такої методології передбачають аналіз наукових і навчально-методичних джерел, які стосуються технічної культури, стратегічного планування й управління організаціями; отримання інформації про сутність і зміст технічної культури; виокремлення традиційних та інноваційних форм і методів формування й розвитку технічної культури; узагальнення отриманих даних, формування висновків щодо впливу технічної культури менеджерів на стратегічне планування.

Висновки. Ефективного формування технічної культури менеджерів стратегічного управління в закладах вищої освіти можна досягти через інтерактивні форми навчання, такі як симуляційні ігри, проектне навчання та гейміфікація. Використання методів, як-от фліп-навчання, адаптивне навчання та крос-дисциплінарні команди, сприяє залученню студентів та розвитку їхніх аналітичних і технологічних навичок. Такі підходи забезпечують практичний досвід, необхідний для успішного впровадження технологій у стратегічне управління.

Ключові слова: технічна культура, менеджери стратегічного управління, заклади вищої освіти, інтерактивні форми навчання, інноваційні методи навчання, стратегічне планування.

TECHNICAL CULTURE OF MANAGERS OF STRATEGIC PLANNING AND DEVELOPMENT IN ORGANIZATIONS: THEORETICAL AND METHODOLOGICAL ASPECTS

Didenko Oleksandr Vasylovych,

Doctor of Pedagogical Sciences, Professor,
Deputy Head of the Scientific and Organizational Department,
*Bohdan Khmelnytskyi National Academy
of the State Border Guard Service of Ukraine
(46 Shevchenko Street, Khmelnytskyi, 29007, Ukraine,
e-mail: didenko.alexandr69@gmail.com)*

ORCID: 0000-0002-7900-6047

Researcher ID: S-1668-2018

Scopus-Author: ID58210044400;

Zhelavskiy Oleh Borysovych,

PhD in Pedagogy, Associate Professor, Rector of the University,
*University of Economics and Entrepreneurship
(13 Heroiv Maidanu Street, Khmelnytskyi, 29013, Ukraine,
e-mail: o.zhelavskij@gmail.com)*

ORCID: 0009-0004-5050-3981;

Snitsa Tetiana Yevhenivna,

PhD in Pedagogy, Associate Professor,
Associate Professor of the Department of Foreign Languages,
*Bohdan Khmelnytskyi National Academy
of the State Border Guard Service of Ukraine
(46 Shevchenko Street, Khmelnytskyi, 29007, Ukraine,
e-mail: taniushasnitsa@ukr.net)*

ORCID: 0000-0002-0403-5070

Researcher ID: AEK-3720-2022;

Androshchuk Olena Yuriivna,

PhD in Psychology, Senior Researcher,
Senior Researcher of the Scientific and Organizational Department,
*Bohdan Khmelnytskyi National Academy
of the State Border Guard Service of Ukraine
(46 Shevchenko Street, Khmelnytskyi, 29007, Ukraine,
e-mail: anlena_km@ukr.net)*

ORCID: 0000-0001-7258-7689

Researcher ID: ABB-6668-2021

Strategic planning involves defining the organization's long-term goals and ways to achieve them through the development and implementation of strategies. In the military sphere, strategic planning managers play a key role in ensuring the

efficient use of military resources, achieving national defense goals, and responding to possible threats.

The article reveals that technical culture is a set of knowledge, skills, values and practices related to the effective use of technologies, technical means and methods in professional activities. It includes not only knowledge of technical aspects, but also the ability to apply them rationally, improve them, and integrate them into work processes. Technical culture reflects the level of technical awareness, innovation and ability to adapt to new technological challenges. The technical culture of strategic planning managers encompasses a set of knowledge, skills, and values that allow effective use of modern technologies and tools to make reasonable decisions in strategic management. Among the components of technical there is the ability to analyze data, innovate, and coordinate resources to achieve the goals of the organization.

The aim of the article is to reveal the theoretical and methodological aspects of formation and development of technical culture of strategic planning managers, its essence and content.

The methodology of the study is based on an integrated approach that combines several research methods for a comprehensive analysis. The main components of such a methodology involve the analysis of scientific and educational sources related to technical culture, strategic planning and management of organizations; obtaining information about the essence and content of technical culture; identifying traditional and innovative forms and methods of formation and development of technical culture; generalizing the data obtained, making conclusions about the impact of managers' technical culture on strategic planning.

Conclusions. Effective formation of the technical culture of strategic management managers in higher education institutions can be achieved through interactive forms of learning, such as simulation games, project-based learning, and gamification. The use of methods such as flipped learning, adaptive learning, and cross-disciplinary teams helps engage students and develop their analytical and technological skills. Such approaches provide the practical experience needed to successfully integrate technology into strategic management.

Key words: technical culture, strategic management managers, higher education institutions, interactive forms of learning, innovative teaching methods, strategic planning.

Постановка проблеми та аналіз останніх досліджень і публікацій. Технічна культура менеджерів стратегічного планування й розвитку відіграє ключову роль у забезпеченні ефективної реалізації стратегічних цілей в організаціях. Вона охоплює не лише знання і вміння менеджерів у галузі стратегічного планування, але й їхнє вміння інтегрувати сучасні технології, методи аналізу й управлінські інструменти в процес розробки та реалізації стратегій. Щодо стану розробленості

питання формування й розвитку технічної культури менеджерів стратегічного планування, то управлінські інновації досліджував С. Горбаченко [1], педагогічні засади формування управлінської культури майбутніх офіцерів були в полі зору О. Діденка, А. Галімова, В. Довганя [2]. Окремі аспекти поняття технічної грамотності розкрили А. Іванчук і Т. Гопало [3]. Сутність, зміст і структуру військово-технічної культури фахівців Військово-Морських Сил оприлюднив О. Ільченко [4]. Предметом досліджень Т. Житомирської [5] та М. Мусоріної [6] є окремі аспекти формування технічної культури і технічної компетентності майбутніх фахівців морської галузі. Формуванню технічної компетентності й техніко-технологічної культури та її розвитку присвячено публікації В. Слабка [7] та Л. Сліпчишин [8].

Проте на сучасному етапі реформування системи освіти України питання щодо формування технічної культури менеджерів стратегічного планування та її ролі в побудові траєкторії особистісно-професійного розвитку управлінського персоналу майже не розкрито. Тому тема дослідження є актуальною і потребує подальшого розгляду в науковій періодиці.

Мета статті – розкрити теоретичні та методичні аспекти формування й розвитку технічної культури менеджерів стратегічного планування, її сутність і зміст.

Виклад основного матеріалу. Стратегічне планування – це процес визначення довгострокових цілей організації і шляхів їх досягнення за допомогою розробки та впровадження стратегій. Цей процес спрямовано на забезпечення стабільного розвитку організацій і компаній в умовах невизначеності та конкуренції. Стратегічне планування охоплює широкий спектр діяльності: від оцінки поточного стану компанії до прогнозування майбутніх ринкових тенденцій і визначення конкретних дій для досягнення стратегічних цілей. Цей процес починається з аналізу середовища, де оцінюються внутрішні ресурси компанії та зовнішні чинники, що можуть впливати на її діяльність. Далі формулюються місія, бачення і стратегічні цілі, які визначають напрям розвитку організації. На основі цього розробляються конкретні стратегії для досягнення цілей,

після чого відбувається етап реалізації стратегії, зокрема розподіл ресурсів та виконання планів. Останнім етапом є моніторинг і контроль, що забезпечує корекцію стратегії у разі потреби й адаптацію до змін [9].

Стратегічне планування й розвиток в організаціях зазвичай здійснюють керівники вищої ланки і власники компаній, а також спеціальні підрозділи та менеджери, відповідальні за цей процес. Основні ролі у стратегічному плануванні й розвитку виконують: виконавчий директор (CEO), який відповідає за загальне бачення компанії, визначає довгострокові цілі та напрями розвитку; рада директорів (затверджує стратегії, ухвалює рішення щодо стратегічних ініціатив та інвестицій); менеджери зі стратегічного планування (безпосередньо займаються розробкою і координацією стратегічних планів); керівники функціональних підрозділів (маркетинг, фінанси, операційна діяльність), які адаптують загальну стратегію до своїх відділів і забезпечують її виконання на рівні конкретних процесів; аналітики (забезпечують збір та аналіз даних, необхідних для розробки стратегічних рішень). Ці особи і підрозділи спільно забезпечують ефективний процес стратегічного планування та його інтеграцію в загальну діяльність організації.

Оскільки статтю присвячено менеджерам стратегічного планування, то варто зазначити, що це фахівці, відповідальні за розробку, впровадження і контроль за виконанням довгострокових стратегічних планів організації. Їхня основна роль полягає в координації процесу планування, аналізі ринкових умов і внутрішніх ресурсів компанії для визначення найкращих напрямів розвитку.

Основні функції менеджерів стратегічного планування передбачають аналіз ринку і конкурентного середовища (вони збирають та аналізують дані про ринок, конкурентів, економічні й технологічні тренди, щоб забезпечити розробку стратегій, які відповідають зовнішнім умовам), оцінку ресурсів компанії (оцінюють наявні ресурси, зокрема фінансові, кадрові, технологічні, щоб визначити, які внутрішні можливості можна використати для досягнення стратегічних цілей), формулювання стратегічних цілей (розробляють довгострокові цілі, до-

помагають керівництву визначити основні пріоритети та напрями розвитку), розробку стратегічних планів (створюють конкретні стратегії для досягнення цілей щодо розширення ринків, інновації, збільшення частки ринку або зростання прибутковості), моніторинг та оцінку результатів (контролюють виконання стратегічних планів, оцінюють їхню ефективність і вносять корективи в разі потреби), координацію між підрозділами (забезпечують узгодженість дій різних підрозділів організації для досягнення спільних цілей).

У військовій сфері менеджери стратегічного планування виконують ключову роль у забезпеченні ефективного використання військових ресурсів, досягненні національних оборонних цілей і реагуванні на можливі загрози. Їхні функції мають свої особливості, пов'язані з високим рівнем відповідальності та необхідністю працювати в умовах невизначеності й динамічних змін. Основні функції таких менеджерів у військовій сфері передбачають:

- аналіз стратегічної ситуації та загроз (оцінка воєнно-політичної ситуації; аналіз потенційних загроз з боку інших держав або недержавних суб'єктів (терористичні угруповання, кібератаки тощо); розробка сценаріїв розвитку ситуацій і пропозицій стратегії реагування на загрози);

- розробку довгострокових військових стратегій, які визначають загальні цілі й напрями розвитку Збройних Сил України та інших військових формувань, планів з розподілу ресурсів, підготовки військ, розвитку нових технологій та озброєнь;

- координацію дій між різними підрозділами й органами влади (підтримка взаємодії між різними військовими структурами для забезпечення ефективної координації; співпраця з іншими державними інституціями, зокрема з органами національної безпеки, розвідкою, дипломатичними установами, з метою забезпечення цілісної оборонної політики);

- планування операцій і військових кампаній (розробка планів для конкретних військових операцій та кампаній з урахуванням тактичних і стратегічних цілей; аналіз можливих сценаріїв ведення бойових дій та розрахунок необхідних ресу-

рсів – особового складу, техніки, логістичної підтримки; визначення можливих ризиків і розробка планів дій у разі виникнення непередбачених обставин);

– управління ресурсами (розробка планів використання ресурсами – особовим складом, зброєю, технологіями та фінансовими ресурсами; оптимізація ресурсів для підтримання боєздатності армії в коротко- і довгостроковій перспективі; визначення пріоритетів у модернізації озброєння та військової техніки);

– модернізацію та інновації, що передбачає визначення потреб у новітніх технологіях для підтримки стратегічної переваги на полі бою (дрони, кібербезпека, штучний інтелект, співпраця з військовими науково-дослідними інститутами та виробниками озброєння для впровадження нових розробок у війська);

– моніторинг і корекцію стратегій (постійне відстеження ходу реалізації військових стратегій та операцій, аналіз результатів і внесення коректив; оцінка ефективності застосованих стратегій і тактик після проведених операцій з метою підвищення якості майбутніх планів);

– управління ризиками (розробка сценаріїв з мінімізації ризиків для національної безпеки й обороноздатності з урахуванням можливих криз, збройних конфліктів чи інших надзвичайних ситуацій; розробка планів мобілізації та реагування на випадок надзвичайних ситуацій).

Крім цього, варто наголосити, що менеджери стратегічного планування у військовій сфері працюють із засобами інформаційної безпеки і розвідувальними даними, що дозволяє краще оцінювати загрози та забезпечувати національну оборону.

До категорії менеджерів стратегічного планування у військовій сфері належать різні посадові особи, які відповідають за розробку і впровадження стратегічних рішень, а також за координацію дій на рівні оборони та безпеки. Серед них – начальники штабів, керівники відділів стратегічного планування, офіцери планування й операцій, аналітики розвідувальних служб, керівники військових науково-дослідних інститутів, радники з питань національної безпеки, військові дипломати і представники міжнародних організацій, керівники логістичних підрозділів.

Оскільки предметом статті є технічна культура менеджерів стратегічного планування й розвитку в організаціях, визначимо її сутність та розглянемо зміст цього поняття.

З урахуванням результатів аналізу наукових досліджень [2–7] з'ясовано, що технічна культура – це сукупність знань, навичок, цінностей та практик, що стосуються ефективного використання технологій, технічних засобів і методів у професійній діяльності. Вона охоплює не лише знання технічних аспектів, а й уміння раціонально їх застосовувати, удосконалювати та інтегрувати в робочі процеси. Технічна культура відображає рівень технічної обізнаності, інноваційності і здатності до адаптації до нових технологічних викликів.

Для менеджерів стратегічного планування й розвитку в організаціях технічна культура має важливе значення, оскільки вона визначає здатність розуміти та інтегрувати нові технології у стратегічні плани. Менеджери повинні бути обізнані з останніми технічними тенденціями та інноваціями (автоматизація, цифровізація, штучний інтелект тощо), щоб урахувати їх у плануванні розвитку організації. Також наявність технічної культури забезпечує технічну обґрунтованість рішень, дозволяє менеджерам приймати правильні рішення щодо впровадження нових технологій або модернізації існуючих процесів на основі аналізу технічних параметрів і можливостей. Менеджери повинні вміти ефективно керувати як технічними ресурсами, так і людськими, ураховуючи технічні потреби бізнесу та можливості їхнього розвитку, оцінювати ризики і переваги технологій, упроваджувати інновації, знаходити нові способи підвищення ефективності бізнес-процесів та оптимізації ресурсів через технологічні інновації.

Отже, для менеджерів стратегічного планування та розвитку високий рівень технічної культури є важливим інструментом для успішного адаптування до змін, планування розвитку та впровадження технологічних рішень, що забезпечують стійкість і конкурентоспроможність організації.

Щодо змісту технічної культури менеджерів стратегічного планування, то вони мають володіти такими основними знаннями, уміннями й навичками:

– аналітичні навички (уміння збирати, аналізувати й інтерпретувати великі обсяги інформації, використовуючи статистичні інструменти та програмні засоби для прийняття стратегічних рішень, уміння передбачати й аналізувати можливі технічні та бізнес-ризиків під час планування довгострокових стратегій);

– технічна грамотність (обізнаність з новими і перспективними технологіями [автоматизація, штучний інтелект, великі дані, блокчейн] та їхнім впливом на управлінські процеси; уміння працювати з програмними засобами, спеціалізованим програмним забезпеченням для стратегічного планування, управління ресурсами й аналізу ринкових трендів [ERP-системи, ВІ-платформи, інструменти для моделювання]);

– інноваційне мислення (здатність мислити креативно та знаходити інноваційні рішення для впровадження нових технологій або поліпшення існуючих процесів; швидка реакція на технічні й ринкові зміни з метою використання нових можливостей для розвитку організації);

– навички управління проектами (уміння чітко визначати етапи реалізації технічних проєктів, зокрема етапи впровадження нових технологій і модернізації інфраструктури; здатність здійснювати розрахунок та оптимізацію необхідних ресурсів (фінансових, людських, технічних) для успішного виконання проєктів);

– комунікативні навички (здатність чітко пояснювати складні технічні концепції та рішення як для технічних фахівців, так і для нефаківців, зокрема керівництва; уміння презентувати технічні рішення та стратегії перед вищим керівництвом або зовнішніми партнерами для обґрунтування стратегічних планів);

– знання в галузі кібербезпеки (управління ризиками інформаційної безпеки, розуміння ключових принципів захисту даних, безпеки мереж та управління кіберризиками для забезпечення безпеки бізнес-процесів);

– управління змінами (здатність ефективно керувати змінами, які стосуються впровадження нових технологій або зміни управлінських і виробничих процесів, забезпечуючи мінімальні

перешкоди у функціонуванні організації; розвиток культури підтримки нових технологій серед працівників організації);

– навички стратегічного планування (уміння розробляти довгострокові прогнози щодо розвитку технологій та їхнього впливу на бізнес-стратегії; уміння планувати впровадження нових технологій у загальну стратегію організації з урахуванням її цілей і ринкових умов).

Ці вміння та навички дозволяють менеджерам стратегічного планування ефективно використовувати технологічні ресурси, адаптуватися до технічних змін і забезпечувати розвиток організації на основі інновацій.

Для ефективного формування технічної культури менеджерів стратегічного управління можна використовувати різні педагогічні форми та методи навчання. Щодо форм, то традиційною формою навчання, яка дозволяє викладачеві донести базові знання про технології та інструменти стратегічного управління до великої аудиторії, є лекції. Семінари і тренінги сприяють обговоренню, забезпечують практичні вправи щодо застосування теоретичних знань на практиці. Курси підвищення кваліфікації передбачають спеціалізовані програми, зосереджені на нових технологіях, методах управління та інноваціях у стратегічному плануванні. На майстер-класах фахівці демонструють практичні навички використання технологій і методів, що сприяють формуванню технічної культури. Вебінари дозволяють учасникам отримувати знання від експертів незалежно від місця перебування. Практичні заняття забезпечують практичний досвід роботи з технологічними інструментами, аналізом даних та плануванням. Щодо основних методів формування технічної культури менеджерів стратегічного управління, то для цього можна використовувати метод проєктів, кейс-метод, аналіз реальних ситуацій, групову роботу, співпрацю в командах, інтерактивні вправи, різні симуляції та рольові ігри для практичного освоєння технічних навичок і стратегічного мислення, наставництво та партнерство з досвідченими фахівцями, використання онлайн-платформ для самостійного навчання й оцінювання. Ці педагогічні форми та методи допомагають забезпечити глибоке розуміння техно-

логій, розвинути аналітичні здібності та сприяти формуванню інноваційного мислення, необхідного для успішної діяльності менеджерів стратегічного управління.

Крім традиційних форм і методів, доцільно також використовувати й інноваційні, які можуть забезпечити більш ефективне формування технічної культури менеджерів стратегічного управління під час освітнього процесу. Йдеться про використання комп'ютерних або настільних симуляцій, які моделюють реальні практичні і реальні ситуації, онлайн-платформи для спільного навчання, масові відкриті онлайн-курси, де студенти можуть навчатися у зручному для себе форматі та взаємодіяти з експертами. Останнім часом позитивні відгуки має організація навчання в коворкінгових середовищах, де здобувачі вищої освіти можуть працювати над проектами в неформальній обстановці, яка сприяє креативності та інноваціям. Досить інноваційною формою є проєктне навчання, яке передбачає залучення студентів до реальних проєктів підприємств чи організацій, що дозволяє їм працювати над актуальними завданнями і впроваджувати технологічні рішення. Використання елементів ігор у навчальному процесі, таких як бали, рівні та змагання, підвищує мотивацію студентів до вивчення технічних аспектів управління.

Щодо інноваційних методів, то передусім йдеться про використання технологій, які адаптують освітній контент відповідно до потреб і рівня підготовки кожного студента: метод фліп-навчання (зміна традиційної структури занять, коли студенти спочатку вивчають матеріал самостійно (онлайн), а потім на заняттях обговорюють його, працюють над проєктами або вирішують проблеми); крос-дисциплінарні команди (формування груп, які об'єднують студентів з різних спеціальностей для розробки комплексних рішень у сфері стратегічного управління, що сприяє обміну знаннями та ідеями); віртуальна та доповнена реальність для моделювання реальних ситуацій (дозволяє студентам отримати практичний досвід у безпечному середовищі); технології зворотного зв'язку; інтерактивні лекції з використанням технологій (опитування, вікторини, обговорення) для підвищення залученості студентів.

Ці інноваційні форми і методи допомагають створити більш інтерактивне, практично орієнтоване навчальне середовище, що сприяє формуванню технічної культури менеджерів стратегічного управління в умовах сучасних викликів.

Висновки. Стратегічне планування – це процес визначення довгострокових цілей організації і шляхів їх досягнення шляхом розробки та впровадження стратегій. Стратегічне планування й розвиток в організаціях зазвичай здійснюють керівники вищої ланки і власники компаній, а також спеціальні підрозділи та менеджери, відповідальні за цей процес. У військовій сфері менеджери стратегічного планування виконують ключову роль у забезпеченні ефективного використання військових ресурсів, досягненні національних оборонних цілей і реагуванні на можливі загрози. Технічна культура – це сукупність знань, навичок, цінностей та практик, що стосуються ефективного використання технологій, технічних засобів і методів у професійній діяльності. Вона стосується не лише знання технічних аспектів, а й вміння раціонально їх застосовувати, удосконалювати та інтегрувати в робочі процеси. Технічна культура відображає рівень технічної обізнаності, інноваційності і здатності до адаптації до нових технологічних викликів. Технічна культура менеджерів стратегічного планування охоплює сукупність знань, навичок і цінностей, які дозволяють ефективно використовувати сучасні технології та інструменти для прийняття обґрунтованих рішень у стратегічному управлінні. Серед її складових – здатність аналізувати дані, упроваджувати інновації та координувати ресурси для досягнення цілей організації. Ефективного формування технічної культури менеджерів стратегічного управління в закладах вищої освіти можна досягти через інтерактивні форми навчання, такі як симуляційні ігри, проєктне навчання та гейміфікація. Використання методів, як-от фліп-навчання, адаптивне навчання та крос-дисциплінарні команди, сприяє залученню студентів і розвитку їхніх аналітичних та технологічних навичок. Такі підходи забезпечують практичний досвід, необхідний для успішного впровадження технологій у стратегічне управління.

Перспективами подальших досліджень є: вивчення впливу нових технологій, таких як штучний інтелект і блокчейн, на вимоги до навичок менеджерів, а також аналіз ефективності різних педагогічних методів, зокрема гейміфікації та проектного навчання, у формуванні технічної культури; дослідження крос-дисциплінарності в навчанні та її впливу на розвиток менеджерських навичок; вивчення механізмів адаптації технічної культури до швидко змінюваного технологічного середовища та ролі технічної культури у формуванні інноваційної культури в організаціях.

Список використаних джерел

1. Горбаченко С. А. Управлінські інновації у морегосподарському комплексі України. *Актуальні проблеми економіки і менеджменту: теорія, інновації та сучасна практика*: монографія. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2018. Книга шоста. С. 81–109.
2. Діденко О. В., Галімов А. В., Довгань В. І. Педагогічні засади формування управлінської культури майбутніх офіцерів-прикордонників у процесі фахової підготовки. *Збірник наукових праць Національної академії Державної прикордонної служби України*. Серія: педагогічні науки. Хмельницький: Вид-во НАДПСУ, 2017. № 4 (11). С. 179–191.
3. Іванчук А. В., Гопало Т. С. Аспекти поняття технічної грамотності. *Сучасні технології підготовки майбутніх учителів трудового навчання та технологій, педагогів професійної освіти і фахівців образотворчого та декоративного мистецтва: теорія, досвід, проблеми*. Вінниця, 2021. Вип. 3. С. 69–71.
4. Pichenko O. Military-technical culture of naval forces specialists: essence, content and structure. *Ukrainian professional education = Українська професійна освіта*. Полтава, 2023. Вип. 14. С. 97–103.
5. Житомирська Т. Технічна культура – невід’ємна складова професійної діяльності менеджера морської галузі. *Освіта дорослих: теорія, досвід, перспективи*. 2022. Вип. 2 (22). С. 75–84.
6. Мусоріна М. О. Формування технічної компетентності майбутніх фахівців судноводіння у процесі навчання технічних дисциплін: автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.02. Київ, 2018. 21 с.
7. Слабко В. М. Формування технічної компетентності майбутнього вчителя технологій в процесі професійної підготовки. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова*. Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи. Київ: Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2015. Вип. 51. С. 267–271.

8. Сліпчишин Л. В. Техніко-технологічна культура та її розвиток у гуртку. *Проблеми освіти*. Київ, 2015. Вип. 85. С. 181–185.

9. Петков В. Сутність, функції і види стратегічного планування в організації. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету в внутрішніх справах*. 2022. № 2 (117). С. 58–63.

References

1. Horbachenko, S. A. (2018), "Management innovations in the maritime complex of Ukraine", *Actual problems of economics and management: theory, innovations and modern practice*: monograph, OLDIE PLUS, Kherson, Book six, pp. 81–109.

2. Didenko, O. V., Halimov, A. V. and Dovhan, V. I. (2017), "Pedagogical principles of the formation of management culture of future border guards in the process of professional training", *Collection of scientific works of the National Academy of the State Border Service of Ukraine*. Series: pedagogical sciences, NADPSU Publishing House, Khmelnytskyi, Issue 4 (11), pp. 179–191.

3. Ivanchuk, A. V. and Hopalo, T. S. (2021), "Aspects of the concept of technical literacy", *Modern technologies for training future teachers of labor education and technology, teachers of professional education and specialists in fine and decorative arts: theory, experience, problems*, Vinnytsia, Issue 3, pp. 69–71.

4. Ilchenko, O. (2023), "Military-technical culture of naval forces specialists: essence, content and structure", *Ukrainian professional education*, Poltava, Issue 14, pp. 97–103.

5. Zhytomyrskaya, T. (2022), "Technical culture is an integral part of the professional activity of a maritime industry manager", *Adult education: theory, experience, perspectives*, Issue 2 (22), pp. 75–84.

6. Musorina, M. O. (2018), Formation of technical competence of future shipping specialists in the process of training of the technical disciplines : PhD in Pedagogical Thesis : 13.00.02, Kyiv.

7. Slabko, V. M. (2015), "Formation of technical competence of the future teacher of technology in the process of professional training", *Scientific journal of the National Pedagogical University named after M. P. Drahomanov*, Series 5, Pedagogical sciences: realities and prospects, NPU named after M. P. Drahomanov Publishing House, Kyiv, Issue 51, pp. 267–271.

8. Slipchyshyn, L. V. (2015), "Technical and technological culture and its development in the circle", *Problems of education*, Kyiv, Issue 85, pp. 181–185.

9. Petkov, V. (2022), "The essence, functions and types of strategic planning in the organization", *Scientific Bulletin of the Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs*, Issue 2 (117), pp. 58–63.